

Eerste exemplaren Nederlandse vertaling ISO 19600

Op 27 mei jl. zijn in Utrecht de eerste exemplaren van de Nederlandse vertaling van NEN-ISO 19600 *Compliancemanagementsystemen - Richtlijnen* overhandigd aan Jenny Thunnissen, inspecteur-generaal IL&T en Alexander MacLean, hoofd compliance ING Nederland. De internationale richtlijn voor compliancemanagement, ISO 19600, helpt organisaties met het borgen van de naleving van wet- en regelgeving, maar ook bij het voldoen aan allerlei andere eisen, zoals klanteneisen, interne gedragscodes en branche-afspraken.

Dick Hortensius, senior-consultant managementsystemen, NEN Milieu & Maatschappij

De feestelijke overhandiging vond plaats tijdens een goed bezocht introductieseminar door de Algemeen Directeur van NEN, Piet-Hein Daverveldt. Hij zei daarbij onder meer: *“ISO 19600 helpt organisaties om op een zorgvuldige manier met eisen, wensen en verwachtingen van haar stakeholders om te gaan. Daarom is het ook goed dat het een richtlijn is: een organisatie behoort inherent gemotiveerd te zijn zich fatsoenlijk te gedragen, wetgeving te respecteren en zo haar maatschappelijk ‘license to operate’ te behouden. De richtlijn heeft een goede mix van aandachtspunten voor ‘hard’ en ‘soft’ controls en kan daarmee bijdragen aan een attitude en cultuur die de basis vormt voor een goede relatie tussen een organisatie en haar stakeholders.”*

Voor de promotie van de toepassing van ISO 19600 is een Comité van Aanbeveling in het leven geroepen. Jenny Thunnissen nam plaats in dit Comité onder het motto *“Toezichthouders worden altijd blij wanneer ondertoezichtstaanden zelf initiatieven nemen in de naleving”*. Alexander MacLean benadrukt dat juist voor een relatief jong vak als Compliance normering belangrijk is. *“Het is daarbij vooral*

spannend om duidelijke normen te formuleren voor cultuur en gedrag”. Onder leiding van dagvoorzitter Marlies Veltheer, bestuurslid van de Vereniging voor Compliance Officers zijn de deelnemers aan het seminar uitgebreid geïnformeerd over ISO 19600 door sprekers vanuit bedrijfsleven en overheid.

“Een internationale norm voor compliancemanagement die beheerste en integere bedrijfsvoering gestructureerd samenbrengt.”

Leonie van der Voort, CEO van Charm

ISO 19600 is een ideale plug-in

Dick Hortensius van NEN gaf een algemeen overzicht van de ontwikkeling en inhoud van ISO 19600 en liet zien dat deze richtlijn goed kan worden gebruikt in combinatie met normen als de nieuwe ISO 9001 en ISO 14001. Omdat al die normen volgens dezelfde structuur zijn opgezet en op

dezelfde kerneisen zijn gebaseerd, kan ISO 19600 helpen om de compliancecomponent in kwaliteits- of milieu-management te verdiepen. Bij kwaliteitsmanagement gaat het dan om het voldoen aan de klanteneisen, maar ook om naleving van allerlei productwetgeving wat vaak nog een onderbelicht punt is. Bij milieu-management is borging van naleving van milieuwetgeving meestal wel geregeld, maar vraagt naleving van vereisten uit daarmee samenhangende documenten, zoals PGS'en (Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen) en sectorafspraken vaak meer aandacht. De risk-based benadering van ISO 19600 helpt organisaties om te focussen op de grootste compliance-risico's. Verder valt op dat de richtlijn veel aandacht geeft aan cultuur en gedrag als belangrijke randvoorwaarden voor succesvol compliance-management.

“De waarde van een uitstekend compliancemanagement straalt uit in de gehele waarde keten van een bedrijf. ISO 19600 fungeert als de spiegel en PDCA-vehicle om uitstekende compliance te bereiken.”

Arnd Thomas, Site leader Dow Terneuzenen tevens voorzitter van de VNCI werkgroep Veiligheid, Gezondheid en Milieu

Op dit laatste aspect ging Pieter van der Zwet van MWH Global verder. Hij gaf tal van aansprekende voorbeelden hoe op relatief eenvoudige wijze op 'goed gedrag' van mensen kan worden gestuurd. Meer regels, protocollen en procedures helpen op den duur niet om compliance te bevorde-

V.l.n.r. Piet-Hein Daverveldt, Jenny Thunnissen en Alexander MacLean.

ren en in plaats daarvan is aandacht voor cultuur en gedrag ('soft controls') veel effectiever. Hij liet zien hoe acht min of meer universele gedragsbeïnvloedende factoren, die door Muel Kaptein zijn geformuleerd, terug te vinden zijn in de richtlijnen van ISO 19600. De Nederlandse normcommissie wil daar in een NPR nog nadere invulling aan geven.

De praktijk van compliance management

Alexander Maclean van ING liet zien op welke manier bij die bank compliance- en risicomanagement in verregaande mate zijn geïntegreerd. Vooral integriteitsrisico's staan hoog op de agenda omdat die een belangrijke factor zijn bij naleving van allerlei wettelijke vereisten, maar ook omdat de reputatie van ING als betrouwbare partner staat en/of valt met integer handelen op alle niveaus binnen de organisatie. Het ING 'compliance charter & framework' strookt goed met ISO 19600 en de risk-based benadering van compliance-management. Compliance risk monitoring maakt daar een belangrijk onderdeel van uit en krijgt onder andere invulling door het houden van interviews door de gehele organisatie.

Frank Schonewille van Enexis liet zien hoe de kernwaarden en strategie van deze netbeheerder het referentiekader vormen voor risico- en compliance-management. Door Enexis worden tal van normen toegepast, zoals ISO 55001 en NTA 8120 voor assetmanagement. ISO 19600 sluit daar prima op aan. Waar de focus van oudsher lag op de borging van naleving van energieregerelateerde wetgeving (de basis van de 'license to operate' van Enexis), verbreedt de scope van compliance-management zich nu gaandeweg naar andere facetten en onderdelen van de organisatie, zoals de ICT-security. Goed compliance-management ondersteunt een transparante en zakelijke verhouding met toezichhouders zoals ACM en SodM.

“Met de nieuwe ISO 19600 belandt compliancemanagement in een nieuwe en veelbelovende fase. Voor bedrijven en hun toezichhouders biedt ISO 19600 waardevolle handvatten.”

Muel Kaptein, Hoogleraar bedrijfsethiek en integriteitsmanagement, Erasmus Universiteit

Visie vanuit toezicht en handhaving

Ten slotte gaf Jaap Cats van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid zijn visie op compliancemanagement als mechanisme bij bedrijven om hun eigen verantwoordelijkheid te nemen bij naleving van wet- en regelgeving. Dat wordt zeker als positief gezien, maar tegelijkertijd vraagt de huidige tijdgeest dat bedrijven het vertrouwen van toezichthouders moeten winnen. Politiek en omgeving kijken kritisch mee over de schouder van toezichthouders en grijpen elk nalevingsincident aan om te vragen de touwtjes strakker aan te trekken. Tegelijkertijd vragen de financiële beperkingen om andere, effectievere manieren van toezicht. Zowel bij risico- als informatiegestuurd toezicht kan gebruik worden gemaakt van wat een bedrijf zelf heeft georganiseerd aan compliancemanagement. Maar er moeten nog de nodige stappen worden gezet, waarbij ook de bedrijven aan zet zijn om te laten zien dat ze op een serieuze manier met ISO 19600 aan de slag gaan.

“Compliancemanagement is meer dan voldoen aan wet- en regelgeving. ISO 19600 biedt hiervoor een internationaal geaccepteerd referentiekader.”

André Jurjus, directeur Netbeheer Nederland

In een levendig slotdebat onder leiding van Pieter van der Zwet passeerden allerlei facetten van compliancemanagement de revue en werd de zaal regelmatig betrokken om hun mening over de geponeerde stellingen te geven.

Meer informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Dick Hortensius, telefoon (015) 2 690 115, e-mail dick.hortensius@nen.nl.